

OGÓLNE WARUNKI UMOWY

§ 1.

PRZEDMIOT UMOWY

1. W wyniku dokonanego wyboru oferty w postępowaniu przeprowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t. j. - Dz. U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.) Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania zadanie pn.: „**Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy obiektów gminnych**”, w tym: **Część 1. Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy z nadbudową budynku szkoły w Rytlu**”,
2. Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie projektu i uzyskanie pozwolenia na budowę dla przebudowy z nadbudową budynku szkoły w Rytlu (dz. nr 392 i 393/1 obr. Ryteł przy ul. Ks. Kowalkowskiego) na podstawie opracowanej koncepcji architektonicznej, stanowiącej załącznik nr 1a do opisu przedmiotu zamówienia.

§ 2.

TERMIN WYKONANIA UMOWY

Ustala się termin wykonania umowy: **do 15.06.2020 r..**

§ 3.

ZAKRES PRAC PROJEKTOWYCH I OBOWIĄZKI WYKONAWCY

1. Zakres prac projektowych obejmuje:
  - 1) Zawartość dokumentacji projektowej:
    - a) Projekt architektoniczno – budowlany oraz inne opracowania, jeżeli będą wymagane do uzyskania pozwolenia na budowę lub konieczne ze względów wykonawczych.
    - b) Przedmiary robót zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno – użytkowego (t. j. - Dz. U. z 2013 r., poz. 1129).
    - c) Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych zawierająca zbiory wymagań niezbędnych dla określenia standardu i jakości wykonania robót, w zakresie sposobu wykonania robót budowlanych, właściwości wyrobów budowlanych oraz oceny prawidłowości wykonania poszczególnych robót i będą zawierać: specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót podstawowych, rodzaje robót według przyjętej systematyki lub grup robót. Ponadto należy je opracować z uwzględnieniem podziału szczegółowego według Wspólnego Słownika Zamówień.
    - d) Kosztorysy inwestorskie sporządzonych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno – użytkowym (Dz. U. z 2004 r. nr 130 poz. 1389).
  - 2) Dokumentację należy opracować w 5 egzemplarzach wraz z oświadczeniem o jej kompletności oraz z 1 egzemplarzem w wersji elektronicznej na płycie CD lub DVD.
  - 3) Ponadto do Wykonawcy należy:
    - a) uzyskanie wszelkich wymaganych, zgodnie z polskim prawem, uzgodnień, warunków, opinii i decyzji administracyjnych niezbędnych do opracowania dokumentacji projektowo – kosztorysowej.
    - b) uzyskanie prawomocnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia (w przypadku konieczności wykonania).
    - c) opracowanie raportu o oddziaływaniu na środowisko (w razie wystąpienia takiej konieczności).

- d) uzyskanie decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego.
  - e) uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę.
  - f) poniesienie kosztu opracowania podkładów geodezyjnych niezbędnych do wykonania projektów budowlanych.
  - g) uzgadnianie na bieżąco prac projektowych i uzyskanie akceptacji Zamawiającego.
  - h) udzielanie odpowiedzi i wyjaśnień Zamawiającemu w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych, które będzie prowadzone na podstawie sporządzonej przez Wykonawcę dokumentacji projektowej.
  - i) dokumentację niezbędną do uzyskania wszelkich opinii, uzgodnień i pozwoleń wymaganych przepisami Wykonawca dostarcza na swój koszt, czynności te Wykonawca wykonuje w imieniu Zamawiającego.
- 4) Dokumentacja projektowa w swej treści powinna określać przedmiot zamówienia, w tym w szczególności: technologię robót, materiały i urządzenia, a także parametry techniczne i funkcjonalne przyjętych rozwiązań materiałowych, wybranej technologii, urządzeń i wyposażenia w sposób nie utrudniający uczciwej konkurencji. Zgodnie z ustawą Pzp art. 29 ust. 3 przedmiotu zamówienia nie może opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę, jeżeli mogłoby to doprowadzić do uprzywilejowania lub wyeliminowania niektórych wykonawców lub produktów, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia i nie można tego opisać za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy (lub, równoważny).

§ 4.

OBOWIĄZKI WYKONAWCY

1. Obowiązki Wykonawcy na etapie projektowania:
- 1) Opracowanie projektu przebudowy z nadbudową budynku szkoły w Rytle składa się z dwóch etapów:
    - a) przekazanie Zamawiającemu do akceptacji przyjętych rozwiązań architektonicznych wykonanych na podstawie załączonej przez Zamawiającego koncepcji, w terminie wskazanym w ofercie **tj. do .....**dni od dnia podpisania umowy,
    - b) po uzyskaniu od Zamawiającego akceptacji przedstawionych rozwiązań, przystąpienie do opracowywania kompletnych materiałów (załączników) niezbędnych do uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę.
  - 2) Wykonawca przed złożeniem dokumentacji technicznej o pozwolenie na budowę przedstawi gotowy projekt do zatwierdzenia Zamawiającemu.
  - 3) Projektant podczas projektowania uwzględni sugestie Zamawiającego odnośnie rozwiązań technicznych w ramach obowiązujących przepisów.
  - 4) Wszelkie prace projektowe lub czynności nieopisane wyżej, a wynikające z procedur określonych w przepisach szczególnych, niezbędne do właściwego i kompleksowego opracowania dokumentacji projektowej, należy traktować jako oczywiste i uwzględnić w kosztach i terminie wykonania przedmiotu zamówienia.
  - 5) Sprawowanie nadzoru autorskiego przez wykonawcę projektu (bez dodatkowego wynagrodzenia) w zakresie obejmującym w szczególności:
    - a) udzielanie wyjaśnień Zamawiającemu i Wykonawcy robót budowlanych wątpliwości dotyczących projektu budowlano - wykonawczego i zawartych w nim rozwiązań oraz ewentualne uzupełnienia szczegółów dokumentacji projektowej,
    - b) uzgodnienie z Zamawiającym i Wykonawcą robót budowlanych możliwości wprowadzenia rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w dokumentacji projektowej w odniesieniu do materiałów oraz rozwiązań konstrukcyjnych i technologicznych.
2. Ogólne wymagania Zamawiającego:

- 1) Dokumentacja projektowa powinna być kompletna z punktu widzenia celu jakiemu ma służyć, czyli powinna umożliwić uzyskanie wymaganych pozwoleń na budowę lub ew. zgłoszeń robót budowlanych.
- 2) W szczególności dokumentacja projektowa musi spełniać wymagania obowiązujących ustaw i rozporządzeń, Polskich Norm, przepisów techniczno - budowlanych, zasad wiedzy technicznej.
- 3) Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy wydane przez władze centralne i lokalne oraz inne przepisy, regulaminy, wytyczne, które są w jakikolwiek sposób związane z wykonywanymi opracowaniami projektowymi i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie ich postanowień podczas wykonywania opracowań projektowych.
- 4) Wykonawca jest odpowiedzialny za zorganizowanie procesu wykonywania opracowań projektowych, w taki sposób aby założone cele projektu zostały osiągnięte zgodnie z umową. Podstawowe obowiązki projektanta w zakresie odpowiedzialności zawodowej oraz wymagania dla projektowanych obiektów określa ustawa prawo budowlane.
- 5) Wykonawca będzie przestrzegać praw patentowych i będzie w pełni odpowiedzialny za pełnienie wszelkich wymagań prawnych odnośnie znaków towarowych, nazw lub innych chronionych praw w odniesieniu do projektów, sprzętu, materiałów lub urządzeń użytych lub związanych z wykonywaniem opracowań projektowych. Wszelkie straty, koszty postępowania, obciążenia i wydatki wynikłe lub związane z naruszeniem jakichkolwiek praw patentowych przez Wykonawcę pokryje Wykonawca.
- 6) Dokumentacja projektowa powinna być spójna i skorygowana we wszystkich branżach, powinna zawierać optymalne rozwiązania funkcjonalne, użytkowe, konstrukcyjne, materiałowe i kosztowe.
- 7) Wykonawca dokumentacji projektowej zobowiązany jest uzyskać własnym staraniem i na własny koszt, wszystkie wymagane przepisami opinie i uzgodnienia oraz pozwolenie na budowę (zgłoszenie robót budowlanych).
- 8) Wykonawca dokumentacji projektowej zobowiązany jest do dokonywania ewentualnych zmian dotyczących pozwolenia na budowę będących następstwem nienależytego wykonania przedmiotu umowy i zobowiązuje się je pokryć w pełnej wysokości.

§ 5.

Z chwilą wydania Zamawiającemu przedmiotu umowy na podstawie protokołu odbioru na Zamawiającego przechodzą wszelkie majątkowe prawa autorskie oraz prawo swobodnego dysponowania dokumentacją projektową.

§ 6.

NADZÓR AUTORSKI

W ramach nadzoru autorskiego Wykonawca zobowiązany jest do:

- 1) czuwania w toku realizacji robót budowlanych nad zgodnością rozwiązań technicznych, materiałowych i użytkowych z dokumentacją projektową: w przypadku zaproponowania przez Wykonawcę w ofercie przetargowej materiałów lub urządzeń „równoważnych”, tzn. o parametrach nie gorszych niż przedstawione w zamawianej niniejszą umową dokumentacji projektowej – zobowiązuje się on do wydania, na etapie analizy ofert i na wniosek Zamawiającego, pisemnej opinii na temat parametrów tych materiałów czy urządzeń,
- 2) uzupełniania szczegółów dokumentacji projektowej oraz wyjaśniania Wykonawcy robót budowlanych wątpliwości powstałych w toku realizacji tych robót,
- 3) udziału w naradach technicznych – przyjmuje się, że liczba pobyków projektanta (ów) na budowie wynikać będzie z uzasadnionych potrzeb określonych każdorazowo przez Zamawiającego lub występującego w jego imieniu inspektora nadzoru, a w wyjątkowych sytuacjach – przez Wykonawcę robót budowlanych, wykonywanych na podstawie dokumentacji projektowej będącej przedmiotem niniejszej umowy,
- 4) udziału w odbiorze istotnych części robót budowlanych oraz odbiorze końcowym inwestycji,
- 5) współudziału w wykonaniu przez Wykonawcę robót budowlanych, dokumentacji powykonawczej, uwzględniającej wszystkie zmiany wprowadzone w dokumentacji projektowej w trakcie realizacji.

§ 7.

PODWYKONAWCY

1. Wykonawca może wykonywać przedmiot umowy przy udziale podwykonawców, zawierając z nimi stosowne umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Zawarcie umowy z podwykonawcą wymaga pisemnej zgody Zamawiającego przed jej zawarciem.
3. Wszelkie zmiany umów, o których mowa w ust. 2 wymagają formy pisemnej i zgody Zamawiającego.
4. Wykonawca zrealizuje przy pomocy podwykonawców następujący zakres prac (podać nazwę i siedzibę Podwykonawcy, podać zakres prac i ich wartość): .....
5. Pozostały zakres prac Wykonawca wykona siłami własnymi.
6. Wykonawca zobowiązany jest na żądanie Zamawiającego udzielić mu wszelkich informacji dotyczących podwykonawców.
7. Podzlecenia prac przez Wykonawcę podwykonawcom niewymienionym w ust. 4 w trakcie realizacji przedmiotu umowy może nastąpić za zgodą Zamawiającego.
8. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego pełną odpowiedzialność za prace, które wykonuje przy pomocy podwykonawców.
9. Zamawiający i Wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za prace wykonane przez podwykonawcę.

§ 8.

WYNAGRODZENIE WYKONAWCY

1. Strony ustalają wynagrodzenie ryczałtowe za wykonanie przedmiotu umowy w wysokości: ..... zł brutto (słownie zł.: ..... 00/100), w tym podatek VAT ..... zł.
2. Wynagrodzenie ryczałtowe, o którym mowa w ust 1. obejmuje wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu zamówienia, w tym ryzyko Wykonawcy z tytułu oszacowania wszelkich kosztów związanych z realizacją przedmiotu umowy, a także oddziaływania innych czynników mających lub mogących mieć wpływ na koszty.
3. Niedooszacowanie, pominięcie oraz brak rozpoznania zakresu przedmiotu umowy nie może być podstawą do żądania zmiany wynagrodzenia ryczałtowego określonego w ust. 1.

§ 9.

ODBIÓR PRZEDMIOTU UMOWY

1. Odbiór nastąpi po wykonaniu całości prac projektowych na podstawie protokołu zdawczo – odbiorczego. Datę podpisania przez Zamawiającego tego protokołu traktuje się jako datę wykonania i odbioru dokumentacji projektowej.
2. Do protokołu zdawczo – odbiorczego Wykonawca załącza wykaz wszystkich opracowań wykonanych w ramach niniejszej umowy oraz pisemne oświadczenie, że przedmiot umowy jest wykonany zgodnie z umową, obowiązującymi przepisami oraz normami i że został wydany w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, jakiemu ma służyć.
3. Wykonawca przekaże Zamawiającemu wykonany zgodnie z niniejszą umową przedmiot zamówienia w siedzibie Zamawiającego.
4. Podstawę do wystawienia faktury końcowej będzie stanowił protokół zdawczo - odbiorczy podpisany przez obie strony.
5. Jeżeli Zamawiający stwierdzi, że prace projektowe nie zostały zakończone lub ma zastrzeżenia co do kompletności i prawidłowości dokumentów odbiorowych, wyznacza termin ponownego złożenia wniosku o dokonanie odbioru, a kosztami uczestnictwa w odbiorze osób upoważnionych obciąża Wykonawcę.

§ 10.

ROZLICZENIE, FAKTUROWANIE

1. Należne Wykonawcy wynagrodzenie płatne będzie na podstawie faktury końcowej.
2. Faktura końcowa wystawiona zostanie po odbiorze końcowym dokumentacji projektowej.
3. Płatność należności nastąpi w ciągu 14-tu dni licząc od dnia złożenia faktury wraz z protokołem odbioru końcowego, stwierdzającym należyte wykonanie zamówienia.

4. Wynagrodzenie zostanie przekazane na rachunek bankowy Wykonawcy w ..... nr rachunku .....
5. Spóźnienie w zapłacie należności powoduje obowiązek zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienia w transakcjach handlowych.
6. Przez dotrzymanie terminu płatności rozumie się złożenie dyspozycji przelewu przez Zamawiającego ze swojego rachunku bankowego na rachunek Wykonawcy.

§ 11.

Gwarancja wykonawcy i uprawnienia z tytułu rękojmi

1. Wykonawca udziela Zamawiającemu **5 lat** gwarancji na przedmiot umowy. **Strony rozszerzają uprawnienia z tytułu rękojmi do czasu podpisania protokołu odbioru robót budowlanych.**
2. Za termin początkowy gwarancji oraz rękojmi uznaje się datę odbioru końcowego dokumentacji projektowej.
3. Z tytułu udzielonej gwarancji Wykonawca jest odpowiedzialny wobec Zamawiającego za wady opracowań zmniejszające jego wartość lub użyteczność ze względu na cel określony w umowie lub wynikający z przeznaczenia przedmiotu umowy, a w szczególności za rozwiązania niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa i zasadami wiedzy technicznej oraz cechy dokumentacji, które doprowadziły do powstania wady inwestycji bądź dowolnej części inwestycji.
4. W przypadku ujawnienia się w okresie gwarancji wad w dokumentacji projektowej Zamawiający ma prawo żądać ich nieodpłatnego usunięcia w terminie do 7 dni od daty powiadomienia Wykonawcy.
5. W przypadku stwierdzenia niekompletności dokumentacji objętej niniejszą umową Wykonawca zobowiązany jest do wykonania dokumentacji uzupełniającej na koszt własny w terminie uzgodnionym przez strony, nie dłuższym jednak niż 14 dni.
6. Wykonawca odpowiada za wadę opracowań również po upływie okresu gwarancji jakości i rękojmi za wady, o ile Zamawiający zawiadomił Wykonawcę o wadzie przed upływem okresu gwarancji.
7. Wykonawca nie może odmówić usunięcia wad ze względu na wysokość kosztów usunięcia wad.
8. O wykryciu wady Zamawiający jest zobowiązany zawiadomić na piśmie Wykonawcę w terminie 14 dni od daty jej ujawnienia.
9. Istnienie wady powinno być stwierdzone protokolarnie, z wyznaczeniem przez Zamawiającego terminu na usunięcie wad.
10. W przypadku niekompletności dokumentacji objętej niniejszą umową Wykonawca zobowiązany jest do wykonania dokumentacji uzupełniającej na koszt własny w terminie uzgodnionym przez strony, nie dłuższym jednak niż 14 dni.
11. W przypadku nieusunięcia wad lub niewykonania dokumentacji uzupełniającej, o której mowa w ust. 3, w terminach wskazanych przez Zamawiającego, Wykonawca wyraża zgodę na usunięcie wad lub wykonanie dokumentacji uzupełniającej na koszt Wykonawcy.

§ 12.

KARY

1. Strony zastrzegają prawo naliczania kar umownych za nieterminowe i nienależyte wykonanie przedmiotu umowy.
2. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne za:
  - 1) opóźnienie w wykonaniu przedmiotu zamówienia w wysokości 0,5% wynagrodzenia brutto określonego w § 8 ust. 1 umowy, za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, licząc od wymagalnego terminu określonego w § 2 umowy,
  - 2) opóźnienie w przekazaniu zamawiającemu rozwiązań architektonicznych w terminie określonym w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. a) umowy, w wysokości 500 złotych (słownie: pięćset złotych), za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia,
  - 3) za opóźnienie w usunięciu wad przedmiotu umowy w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego brutto, określonego w § 8 ust. 1, za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, licząc od terminu wyznaczonego na usunięcie wad,
  - 4) odstąpienie od umowy przez Wykonawcę z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 8% (słownie: osiem procent) wynagrodzenia brutto określonego w § 8 ust. 1 umowy,
  - 5) odstąpienie od umowy przez Zamawiającego z powodu naruszenia przez Wykonawcę warunków umowy, w wysokości 8% (słownie: osiem procent) wynagrodzenia brutto określonego w § 8 ust. 1 umowy.

3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną za odstąpienie od umowy przez Wykonawcę z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego w wysokości 8% (słownie: osiem procent) wynagrodzenia brutto określonego w § 8 ust. 1 umowy.
4. Zamawiający przewiduje łączenie kar, o których mowa w § 12 ust. 2.
5. Stronom przysługuje prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego, przenoszącego wysokość kar umownych do wysokości rzeczywiście poniesionej szkody.
6. Określona w ust. 2 pkt 1 kara umowna nie będzie naliczana w sytuacji, gdy nastąpi przekroczenie terminu wykonania umowy wskutek dokonywania poprawek opracowania niemających charakteru wad.
7. Wykonawca zapłaci karę umowną na konto Zamawiającego w terminie 7 dni od daty doręczenia pisemnego wezwania z określoną wysokością kary przez Zamawiającego.
8. Zamawiający zastrzega sobie prawo potrącenia kar umownych z wymagalnego wynagrodzenia należnego Wykonawcy z tytułu przedmiotu umowy, w przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 7 umowy.
9. Maksymalną łączną wysokość kar umownych strony ustalają na kwotę równą wynagrodzeniu ryczałtowemu brutto.

§ 13.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

1. Zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy lub jej części:
  - 1) w razie wystąpienia istotnych zmian okoliczności powodujących, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy,
  - 2) w przypadku gdy dojdzie do zajęcia majątku Wykonawcy, w zakresie uniemożliwiającym wykonanie przedmiotowego zamówienia,
  - 3) w przypadku gdy, bez uzasadnionych przyczyn Wykonawca nie rozpoczął prac projektowych lub nie kontynuuje ich pomimo wezwania Zamawiającego złożonego na piśmie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania przez Wykonawcę,
  - 4) w przypadku innego rażącego naruszenia warunków umowy przez Wykonawcę,
2. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od umowy w przypadku gdy:
  - 1) ze względów organizacyjnych, technicznych, finansowych nie jest w stanie wykonać umowy bez narażenia na znaczne straty swojej firmy i Zamawiającego,
  - 2) z winy Zamawiającego nie jest możliwa dalsza realizacja umowy.
3. Odstąpienie od umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać uzasadnienie.
4. Oświadczenie o odstąpieniu od umowy może być złożone w terminie nie dłuższym niż 30 dni od wystąpienia okoliczności uzasadniających odstąpienie.
5. W przypadku odstąpienia od umowy Wykonawcę i Zamawiającego obciążają następujące obowiązki szczegółowe:
  - 1) w terminie 7 dni od daty odstąpienia od umowy Wykonawca, przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji prac projektowych wg stanu na dzień odstąpienia,
  - 2) Zamawiający w razie odstąpienia od umowy zobowiązany jest do dokonania odbioru przerwanych prac projektowych oraz zapłaty wynagrodzenia za prace projektowe, które zostały wykonane do dnia odstąpienia.

§ 14.

ZMIANY W UMOWIE

1. Zmiana postanowień zawartej umowy może nastąpić za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie pod rygorem nieważności.
2. Zamawiający przewiduje możliwość dokonania zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty w przypadkach określonych w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp:
  - 1) wystąpienie okoliczności niezależnych od Wykonawcy skutkujących niemożliwością dotrzymania terminu realizacji przedmiotu umowy,
  - 2) zmiana obowiązujących przepisów, jeżeli zgodnie z nimi konieczne będzie dostosowanie treści umowy do aktualnego stanu prawnego,

- 3) wystąpienie siły wyższej, tj. wyjątkowego wydarzenia lub okoliczności
  - a) na którą Strony nie miały wpływu,
  - b) przeciw której Strony nie mogły się zabezpieczyć przed zawarciem umowy,
  - c) której nie można było w racjonalny sposób uniknąć lub przewyżyć,
  - d) której nie można uznać za wywołaną w znaczącym stopniu przez żadną ze Stron.
- 4) sądowa waloryzacja zamówienia,
3. Istotne zmiany w umowie, na skutek wystąpienia poniższych okoliczności mogą dotyczyć następujących elementów umowy:
  - 1) zmiany terminu wykonania zamówienia, w przypadku:
    - a) konieczności wprowadzenia zmian w opracowywanej dokumentacji techniczno – projektowej, co może powodować brak możliwości dotrzymania pierwotnego terminu zakończenia realizacji zawartej umowy;
    - b) przerw w realizacji prac projektowych powstałych z przyczyn nie leżących po stronie Wykonawcy;
    - c) wstrzymania realizacji prac objętych umową z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, co uniemożliwia terminowe zakończenie realizacji przedmiotu umowy;
    - d) konieczności uzyskania niemożliwych do przewidzenia na etapie planowania inwestycji: danych, zgód lub pozwoleń osób trzecich lub właściwych organów;
    - e) wystąpienia opóźnień w dokonaniu określonych czynności lub ich zaniechanie przez właściwe organy administracji państwowej, które nie są następstwem okoliczności za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność
    - f) wystąpienia opóźnień w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień, itp., do wydania których właściwe organy są zobowiązane na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym ww. decyzje powinny zostać wydane oraz nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność
    - g) braku możliwości niezwłocznego zawarcia umowy z Wykonawcą,
  - 2) zmiany wysokości wynagrodzenia, w przypadku wyłączenia lub rezygnacji z wykonania części zamówienia (zmniejszenie wynagrodzenia);
  - 3) zmiany podwykonawcy, w przypadku:
    - a) wprowadzenia nowego podwykonawcy;
    - b) rezygnacji podwykonawcy;
    - c) zmiany podwykonawcy,
    - d) zmiany wartości lub zakresu usług wykonywanych przez podwykonawców;
4. Powyższe postanowienia stanowią katalog zmian, na które zamawiający może wyrazić zgodę. Powyższe postanowienia nie stanowią zobowiązania zamawiającego do wyrażenia zgody na ich wprowadzenie.

§ 15.

Każda zmiana umowy wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 16.

W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego.

§ 17.

Wszelkie spory wynikłe na tle wykonywania niniejszej umowy rozstrzygane będą przez sąd właściwy dla siedziby Zamawiającego.

§ 18.

Umowę sporządza się w trzech egzemplarzach, z czego dwa otrzymuje Zamawiający i jeden Wykonawca.

Zamawiający

Wykonawca